

ЙОРДАН РАДИЧКОВ ВЪШКАРЧЕТО

chitanka.info

Тежко живееше въшкарчето.

То живееше самотно, изритано отвсякъде, денем се криеше в глухите и тъмни усои на гората и само вечер се измъкваше предпазливо от своето укритие, появяваше се заедно със сивия здрач, самото то превърнато в сив здрач, сякаш не живо същество се показваше от гората, ами сив горски дух изпълзваше от тайните ниши на неразгаданата природа. Бе се родило съвсем малко, може би още недоносено в утробата на майката, по-големите от него го гонеха непрекъснато, когато майката лягаше да кърми новородените, силните го избутваха, то обикаляше около тях, сумтеше, подтичваше напред-назад, квичеше тихо или пък заставаше на страна неподвижно и съвършено озадачено. Не се дохранваше, ни един ден не позна ситостта, растеше бавно, непрекъснато се препъваше, все повече изоставаше от братята и от сестрите си, грозни кичури четина щръкнаха от него във всички посоки, неравномерни ивици се изтеглиха по дължината на мършавите му хълбоци, кафяво и черно се смесваха върху него без всякакъв ред и хармония, та няколко месеца поред се скиташе из гората, прилично на онези пънкове, дето блуждаят из европейските градове на Запада, като разнасят по улиците своите скандални и грозни прически, наклъцкани грубо с ножици, боядисани, в синьо и в оранжево, странно защо наречени протестни прически.

Светлият цвят на скитника постепенно потъмня, но четината, не се заглади, а остана тя да стърчи на сплъстени кичури по мършавото му изгърбено тяло. Стадото сякаш усещаше с някакъв свой стаден инстинкт, че този проскубан гръбльо е случайност, грешка и отклонение от природния ред или пък някоя нелепа идея в загадъчната глава на природата. Затуй го отхвърли от себе си, тъй както здравият организъм отхвърля от себе си чуждото тяло, за да не се смеси то с останалите и да бъде една постоянна и скрита опасност за вида, за неговото отслабване или намаляване на жизнеността му. Освен че го блъскаха с муцуните си и оставяха синини по мършавите му хълбоци, те хапеха настървено и злобно ушите му, тъй че малкият нещастник с пронизително квичене и с бяг се спасяваше от своите мъчители, завираше се в някой непроходим гъстак, там в сенките му чакаше да преминат болките, но мухи подушваха отдалеко с мръсните си носове миризмата на пресни рани и се завираха при него, за да облизват раните му и да го мъчат.

Раните заздравяваха, но ушите на нещастника останаха нацепени и обелени по върховете, тъй че на места хрущялът се белееше и това още повече загрозяваше малкия скитник. Самотата го научи да стои винаги нащрек, готов бе да изчезне мигновено и при най-малкия шум. Него дори сойките го стряскаха при всяко свое подвикване и всяка счупена съчка го караше да застава неподвижно и да обработва внимателно всеки един звук, или най-малките, едва доловими шумове, всяка въздишка на вятъра, идваща отдалече, миризмата на дим, моторна миризма или тежката и лепкава миризма на човек.

Тежко живееше въшкарчето...

Аз се извинявам, че в присъствието на прелюбезния човек и на моя великодушен читател наричам въшкарче едно грозно и диво същество, мършаво и гърбаво, постоянно гонено и преследвано, навсякъде бито, отритнато отвсякъде и от всички, цялото в рани и в синини, проскубано и неугледно, но какво мога да направя аз — нищо не мога да направя, защото самият прелюбезен човек измисли това име и го даде той, не, ами дамгоса с него малкия и грозен дивак, този черен галаган, търкулнат по най-небрежен начин и напосоки от съдбата. Всемогъщата съдба, мисля аз, би могла да събере в едно прелюбезния човек и въшкарчето и като ги залепи на лицевата и на опаката страна на една и съща монета, да започне да подхвърля монетата във въздуха, играейки си с нея на ези-тура. Аз ни ези имам куража да избира, ни тура!... Или би могла съдбата, ако поиска, да разбърква човек и въшкарче, тъй както играчът на табла разбърква заровете, преди да ги хвърли пред себе си. Мигар знаем ние, мой прелюбезни човеко, и мигар можем да кажем кой именно ни разбърква нас като зарове и като ни хвърля небрежно пред себе си, можем ли да твърдим със сигурност, докато подскачаме и се търкаляме през този живот, дали чифт отбелязваме, или тек! Аз нищо не мога да кажа, а който може, нека пръв хвърли камък по мене... затова оставям заровете да се търкалят и да подскачат и докато съдбата си играе небрежно на ези-тура, ще побързам да се върна при вършакарчето, сажда сива, запокитена в лоното на природата.

Това въшкарче е едно наплашено, малко, грозно и мършаво диво прасе. Както казва Сервантес: Извинявам се пред читателя, но това животното се нарича именно така! Когато излизаше вечер на паша, бе постоянно нащрек, промъкваше се в самия край на дивечовите ниви,

засети на тесни ивици до гората, или пристъпваше извънредно предпазливо към някоя картофена градина, без да се отдалечава от ниските и гъсти храсти, усукващи се от всички страни край големите и тъмни дървета, потънали в дълбоко мълчание. Малкият скитник се таеше в тази тъмна ивица, едва-едва показвайки влажната си муцуна от нея, а ако излезеше на открито, то бе само на една крачка от гората. Придържаше се близко до тъмната ивица, за да може и при най-малката опасност да изчезне мигновено в храстите. В тъмното чуваше как стада диви свине поломяваха кукурузите, те вървяха шумно, сякаш без страх и без всякаква предпазливост. Това обаче бе само привидно. В стадата много уши и много чувствителни ноздри обработваха всеки страничен шум и всяка необичайна миризма, които биха застрашили нощната паша. Там майките бдяха над малките, млади мъжкари обикаляха околоръст и бдяха и над майките, и над приплодите и по този начин стадата увеличаваха шансовете си за оцеляване. Малкият скитник се грижеше сам за всичко, той сам трябваше да изучава през летните звездни нощи непознатите дивечови пътеки, дали лисици по тях се промъкваха, сърна ли някоя, таралеж, заек или студена жаба пъплеше бавно, да издирва сам местата за водопой, да намира прохладните калища. Ако се случеше да излезе някой път по-рано и да стигне рано при някое калище, спираше се, защото чуваше в тъмното как тежко шляпат в тъмната вода и в тинята диви свине. Спираше се, не смееше да приближи, защото знаеше, че ще бъде бито и прогонено от калището. Заобикаляше отдалеко, все се ослушваше и чуваше как тежко се преобръщат в тинята големите, как квичат малките, притиснати по невнимание в тинята, как после излизат всички вкупом и започват да се чешат шумно в дърветата. Въшкарчето все се ослушваше, самотията изостряше сетивата му, то се превръщаше постепенно в една съвършена машина за обработване на звукове, на миризми, на тайнствени шумове и странни трептения, с каквито са пълни нощите. През тази подвижна и чувствителна точка се кръстосваха и пресичаха всичките линии на горското житие-битие. Привикна да се придвижва с дебнене, подобно на сивите горски духове. В гората имаше много горски духове, те щъкаха в различни посоки, съвършено безшумни и съвършено безплътни. В началото го плашеха и го стряскаха, но с времето свикна с тях, защото самото то стана един от тези скитащи се или щъкащи в тъмното духове.

Изкушаваше се през летните нощи да върви продължително време все срещу вятъра, така можа на няколко пъти да попадне в непознати райони, денем се криеше в гъстаците, в някоя падина, защитена от вятъра, и там, свряно в ниското, слушаше как високо горе, по платата, откънтяват металически звукове, нещо злобно свисти из тревата, някой вик ще се чуе или тежка кашлица. Това бяха косачи, косяха тревата по билото, клепаха или точеха стоманените си коси и посред косенето се чуваше и глухата им дълбока кашлица. Коне също така процвилваха горе по билата, стада овце проблейваха и звъняха със звънците си, враждебен кучешки лай се търкаляше от високото към леговището на малкия скитник, сякаш някой търкаляше от високото към него камъни. Летният вятър въртеше, бавно променяше посоката, това даваше възможност гръблото да обработва звуковете околоръст. По този начин четеше, препрочиташе или си преговаряше простите четива от огромната книга на природата и мисля, че почти преваляше нейната първа страница. Веднъж намери диви ягоди в една падина, сладки, ароматични и алени, докато дъвчеше и примляскваше, ален сок се стичаше от устата му, по зурлата и по брадата. Като казвам брада, то моля с известна условност да се приеме това определение; гледан отпред, гръблото имаше полегата муцуна, с подвижно и влажно рило, под долната му челюст стърчеше кичур черна четина, нея именно си позволявам да нарека брада. Челото му се изтегляше ниско назад, за да оформи тясна мозъчна кутия, пълна с мрак. Две прилепнали и нацепени от свински зъби уши довършваха неговия скромнен портрет.

Понякога кръстосваше нощем пътя си със закъсняла каруца, конете теглеха мълчаливо своя товар, кожа поскърцваше, колелетата гърмяха тежко с железните си шини, искри излитаха от тях и дълго след като каруцата отминеше, малкият самотник чувстваше как по влажното му рило полепва тежката миризма на непознато животно. Същата тежка миризма полепваше по влажната му муцуна, когато ненадейно го насмиташе стадо овце и виждаше то, че подир овците върви нещо двукрако и смешно, щръкнало високо в небето. И ако жени пееха и преобръщаха или пластяха сено в окосените ливади, то пак долавяше тревожната и тежка миризма на човек. Ако се случеше да доближи някоя махала, пълна с кучета, с петли, с крякащи гъски, ужасяваше се от целия този шум и бързаше час по-скоро да се отдалечи от него. Отначало всичко го плашеше и стряскаше, но с

времето привикна с кукуриганията на петлите и с лая на кучетата. Кучетата не смееха да се отдалечават много от махалите, те се придържаха наблизко край своите стопани, но понякога такъв грозен лай надаваха, че стопаните им излизаха с викове навън, а се случваше и някой от тях да изгърми и с това да натроши тъмнината като стъкло... В такива ноци нищо друго не оставаше, освен да се бяга! Да се бяга... да се бяга... да се бяга!

Трудно ми е да кажа колко път пробягваше. Всяка нощ бе в постоянно дебнене и движение сам в своя свят на самотник, малък и смешен единак, рано изпаднал зад борда, без обаче да погине, и мисля, че още много пясък имаше да изтича на тънка струйка в пясъчния часовник на този малък и мършав мърльо... Една нощ обикаляше малка картофена нива, боеше се да излезе от тъмната ивица на гората, откъм нивата идеше към него на талази сладката миризма на картофи, но недалече, на фона на звездното небе, стърчеше странният силует на някакво човекоподобно същество. То не дишаше и не излъчваше никаква тежка миризма, но тъй като бе побито в нивата, плашеше, защото наподобяваше донякъде косачите от ливадите, пастирите на овцете, каруцарите от каруците или пешеходците, димящи с цигарите си по планинските пътеки и склонове. Знаеше една дива джанка, ходеше нощем да яде окапалите по земята плодове, но отдавна вече не намираще там нищо, затуй се премести към картофената нива. За втори път идваше, но онуй стърчащото в нивата го караше да бъде предпазливо. Горкото животно, то не знаеше, че това е едно безобидно плашило, побито в нивата от своя наивен стопанин с надеждата, че ще опази картофите от набезите на диви свине. И ето че докато стоеше и се слушваше в тъмната ивица на гората, чу как от срещуположната страна нещо тежко идеше през гората, чупейки по пътя си сухите клони. То излезе от гъстото, сякаш разполови гората на две половини, пръхтеше силно и без да се спира, започна да преорава картофената нива. Беше огромен глиган.

Земята пукаше под натиска на рилото му, едрите грудки хрущяха в голямата му уста, дивото животно дъвчеше шумно, една част от картофите, разполовени на две, падаха от устата му, другата то преглъщаше с шумно мляскане. Малкото напрегна своите жили и мускули, престраши се, направи няколко крачки напред, копитата му проровиха меката пръст на нивата. На лунната светлина грозните

кичури четина изглеждаха още по-щръкнали и загрозяваха и без това грозното и мършаво дребосъче. Глиганът вървеше към него, сякаш не го забелязваше, ореше картофената нива с тежко пъшкане и когато го доближи, повдигна муцуната си. Рилото му бе мокро, то се огъваше, движеше се, зад него стърчаха и се белееха огромни глиги. Малкият скитник се изгърби, сви се, но подаде боязливо напред своята малка муцунка. Не може да се каже, че глиганът бе много нежен с него. Той го побутна леко с рилото си, толкова леко, че дребосъчето се преобърна в нивата, но застана пак на краката си, загледано с боязливо очакване в гиганта. Той не бе много любезен, но и не бе враждебно настроен към черния галаган, търкулнат случайно в нозете му. Помириса го два или три пъти, като че да запомни миризмата му, обърна се и продължи да оре със страшната си зурла картофената нива, мърльоото пристъпи към него, наведе се да опита една грудка и тъй... грудка подир грудка тръгна по петите на тежкото и тъмно чудовище, работейки непрекъснато с нацепените си грозни уши, за да пресява нощните шумове, и като схрускваше бързо картофената грудка, спираше се, за да проверява с влажната си муцуна нощните миризми. Нощта е пълна с капани, самотата го бе научила да бъде нащрек.

Като тръпка усети малкият мърльо, че премина над нивата враждебната миризма на човек... и съчка дочу, че се счупи, не подебела от сламка бе тази съчка, но достатъчно шум произведе, за да го накара да изтича напред към глигана и плъзгайки се покрай твърдия му хълбок, покрай плешката му, да застане пряко на пътя и да застине в онази тревожна поза, каквато само дивите свине могат да разбират помежду си. Гневно изпръхтя глиганът и понесе той мигом огромната си и черна маса през нивата. Като че не живо същество, ами торпедо някое летеше към гората. Миг подир това откъм другия край на картофената нива се чу гръм и огромен дулен пламък понесе през тъмното огнената си опашка.

Гората забуча, доловете препредадоха ехото на гърмежа и дълго още се носеше суха шума и се люлееха вейки в тъмнината, бележейки пътя на изчезналия глиган и на малкия горски скитник. От тази нощ глиганът и малкият горски скитник заживяха заедно. Глиганът бе стар единак, с много стари рани по себе си, някои от раните бяха от огнестрелно оръжие, други бяха от глигите на глигани и много олово имаше в тялото си единакът. На гърдите си от двете страни на плещите

му бе израснала и се бе оформила същинска броня. Животното излъчваше мощ, мършавият изгърбен мърльо до него изглеждаше като една запетайка. Единакът не се дразнеше от присъствието му. Нещо повече, той започна да се държи дори покровителствено с него, ако излизаха късно в дивечовите ниви или на някое калище и намираха там стадо диви свине, единакът ги разпръсваше, но оставяше край себе си малкия скитник и дори му позволяваше, докато се преобръщаше в калището, да въвира муцуната си в неговата, а понякога сам го повдигаше с глигите си във въздуха и го преобръщаше в тинята, без да го нарани...

Този единак бе слязъл от планината тук в ниското, защото в същата тази година се роди малко желъд и дивите свине, поединично или на стада, бяха почнали да се придвижват към ниските части, за да търсят там картофени ниви, необрани още кукурузи или пък дивечови ниви, изтръгнати от гората, посети там от човека като малка надежда за дивеча и за изхранването му, но същевременно турени от човека посред гората и като примамка и капан за големите диви животни. Макар че единакът излъчваше мощ и вървеше, без да се отбива от пътя си, той вече бе много стар, възглух и със слабо зрение. Съдбата кръстоса пътя му с малкия гръбльо, дребосъчето бе грозно и мършаво, но имаше великолепен слух и остро обоняние и мисля, че понякога можеше да улавя дори далечните трептения и вибрации на Вселената, ако в нея наистина има някакви трептения и вибрации, както и да отделя и да пресява всичките миризми на гората. Старият единак имаше огромен опит, имаше сила, но сетивата му губеха постепенно своята чувствителност, затова той се отнесе дружелюбно към малкия самотник и го допусна близко до себе си, за да може чрез него да запълва отчасти отслабения слух, загубата на обоняние и зрението си. Странна е понякога симбиозата в природата. Дивите биволи търпят върху гърбовете си един вид птици, за да ги пощят, крокодилът допуска в отворената си уста съвсем крехка птичка, за да кълве останките от храна по зъбите му, но никое старо животно в природата не взема със себе си младо животно, за да му бъде водач. Изключение мисля, че има само при дивата свиня. Когато ловците срещнат някой стар и глух глиган-единак, придружаван от малко, грозно и крайно измършавяло прасе, те наричат дребосъка с прозвището въшкарче. Ловците знаят, че такива въшкарчета са отритнати от стадата и че като

се поскитат няколко месеца сами из горите, накрая се присламчват към някой стар единак, за да му бъдат очи и уши в пълната с капани гора. Във Франция ловците наричат дребосъчето юнга, но у нас на Балканите този нещастник и гръбльо се нарича въшкарче, без да може някой да каже дали наистина е въшкаво, или не!... То и не е задължително едно нещо обезателно да е въшкаво, за да го наречем и ние въшкарче.

Въшкарчето имаше покровителството на стария единак, то се скиташе заедно с него, без никой повече да го бие, истина е, че ни веднъж не се отнесоха нежно с него, старецът не умееше да бъде нежен, но не го биеше и не нанасяше рани по тялото му. Рядко единакът влизаше в единоборство с някой от младите глигани. В такива случаи въшкарчето отстъпваше настрани и отдалеко наблюдаваше битката. Гората пукаше и пращеше, ломяха се сухи дървета, тежко дишане идеше от вчепкалите се един в друг мъжкари, като че смерч някакъв се усукваше и мачкаше всичко по пътя си. Ако единакът побеждаваше, оставаше дълго време на полесражението, въшкарчето го гледаше през ниските храсти, но се боеше да приближи. То чакаше старецът да тръгне през гората и чак тогава тръгваше подире му, без много да се приближава до него. Единакът никога не се обръщаше назад, той бе сигурен, че въшкарчето върви по петите му и го следва неотстъпно по безкрайните и криви дивечови пътеки. Веднъж само изпадна в критическа ситуация, урокът от нея заседна трайно в черепната му тъмна кутия. Казахме, че дребосъкът бе още в началото на голямата книга на природата, може би вече преваляше нейната първа страница и към другите прости четива прибави още едно просто четиво. Една нощ, след като земята почна да замръзва и все по-трудно се намираще храна, единакът поведе въшкарчето към стара сечина. В нея имаше огромни стари пънове, станали сиви от времето, бяха те пръснати по сечината и стърчеха в нощта тъй грозно, сякаш земята показваше навън гнилите си кътни зъби. Единакът натисна един от тези посивели пънове, подхвана издълбоко корените му и като го преобърна с трясък, почна да го обикаля със сумтене, да троши със зъби корените му и да измъква от тях угоените и тлъсти личинки на бръмбари. Голямо лакомство бяха тези личинки за дивите свине, но не всяко прасе имаше силата да изтръгне гнилия пън от леглото му. Въшкарчето приближи, смъкна се в зейналата изпод пъна

яма и там, посред сипкавата земя, започна да търси и да събира тлъсти личинки. Когато единакът влезе в земята и видя, че въшкарчето рови със зурлата си и обира угоените тромави личинки, той така изсумтя, че се вдигна прах от ямата, и като удари въшкарчето, отхвърли го върху преобърнатия пън, щръкнал с изтръгнатите си корени във всички посоки. Квичене раздра тъмнината, нещо сякаш натроши костите на въшкарчето, квиченето замря в гърлото му, то се свлече като дрипа на земята и когато подир малко се изправи, дълго залиташе и поднасяше задницата си. Нещо солено-сладко и лепкаво потече от устата му и оттогава, щом старецът се запътеше към някое сечище да кърти пънове, въшкарчето стоеше на почтително разстояние от него, обикаляше наоколо му и караулеше, а единакът през това време цепеше изкоренените пънове или ровеше в ямите под тях, за да събира сладки личинки.

Така единак и въшкарче заживяха заедно, заедно изкараха цялата есен, земята постепенно изстиваше и се втвърдяваше, трудно се изравяха от нея корени, малките локви замръзнаха, ледът стигна до дъното им и макар да натрошаваха леда, дивите свине не намираха нито капка вода за пиене. По високите върхове падна сняг, отгоре слязоха още диви животни, за да търсят храна в ниското, но заедно с това се появиха и ловци и почнаха да кръстосват пътеките на дивеча с обучените си зли кучета, или пък да устройват засади по пътеките и по дивечовите вървища. Нерядко отекваха изстрели, билата глухо ги препредаваха, ден из ден тревогата в гората нарастваше, ако ловците хитруваха, дивечът също тъй хитруваше, нощем извървяваше огромни разстояния, за да излезе от предполагаемите капани, сменяше леговищата си, но не можеше да се отскубне от човека, защото човекът беше навсякъде и както споменахме още в началото, съдбата бе събрала в едно прелюбезния човек и въшкарчето и като ги залепи тя на лицевата и на опаката страна на една и съща монета, започна да подхвърля монетата небрежно във въздуха, играейки си с нея на ези-тура.

Независимо от безбройните хитри капани, въшкарчето продължаваше да стои на стража край стария и възглух единак, то караулеше постоянно и бързаше да изведе стареца от гората, преди ловците да са успели да затворят и да щракнат капана. То успяваше благодарение на своите изострени сетива, на слуха и на обонянието си

и на някакъв особен вътрешен усет, придобит по времето, когато всички го биеха и пъдеха от себе си и трябваше да се скита самотно в пълната с тайнственост и със страх природа. Единакът избираше дневните леговища, обичаше места заветни, обърнати на юг, далеч от колибарските селища и от пътищата.

Една нощ те дълго се скитаха в търсене на храна, осъмнаха на непознато място, старецът избра за леговище невисока дъбова гора, гъсти тръни бяха разпръснати из нея, помежду тръните се увиваха диви шипки и къпини. Мястото изглеждаше толкова диво, сякаш тук изобщо не бе стъпвал чужд крак. От много далече въшкарчето дочуваше да се обаждат петли, изглежда, че на тази страна имаше село. От време на време приглушен екот долиташе като че изпод земята. Това бе ек на наковалня, в него нямаше нищо тревожно. Единакът се бе заровил наполовина в дълбоката шума, обърнат на юг, в очакване да се покаже слънцето и да го стопли приятно. Само на метър от него лежеше въшкарчето, също тъй заровено в шумата. Нацепените му уши стърчеха извън шумата, за да обработват проникващите в дъбовата гора шумове. Спокойствие струеше в гората, тук ги нямаше дори нахалните сойки. Постепенно слънцето нагря приятно гърбовете им и единак и въшкарче се унесоха в дрямка... По едно време въшкарчето трепна, шум някакъв долови. Този шум му напомняше шума от лапите на лисица, само че тези лапи тупаха по-тежко и не бяха дебнеци и предпазливи като лисичите лапи.

Скочи мигновено, обърнато към шума. Старецът продължаваше да дреме, приласкан от слънцето. Въшкарчето започна да ситни около него, стана неспокойно, единакът се размърда, но не се изправи, ами остана да лежи, потънал наполовина в меката дъбова шума. Въздухът донесе през гората враждебна миризма, подир миризмата между дърветата се показва куче. Въшкарчето вече бе успяло да размърда единака, той се повдигна неохотно на предните си крака, но остана да клечи подпрян на задницата си. Сипкав, зъл лай се изсипа в гората, кучето се втурна към тях, старецът не трепна, ами продължи да стои облегнат на задницата си, обърна застрашително своите остри глиги към кучето. Въшкарчето се притисна в единака, то цялото трепереше. Кучето с лай обиколи край тях, то все повече и повече се настървяваше, все повече стесняваше кръга, търсеше откъде да атакува глигана. Бе младо куче със силни лапи, очите му станаха постепенно

синкави от злоба, мисля, че по едно време то дори обезумя, защото някакъв спазъм премина по тялото му, сви се като топка и в следващия миг тази топка отскочи към глигана с разтворена челюст. Стар беше единакът и възглух, но голям опит имаше в единоборството с кучетата, неведнъж на пътя му се бе изпречвало куче. Той замахна отсечено с глигите си още когато кучето летеше във въздуха към него, глигите удариха гръдния кош и срязаха ребрата, сякаш някой посече кучето със сабя. Ужасен писък се понесе из гората, кучето се преметна във въздуха и падна в меката шума. Кръв обагреше шумата, докато то скимтеше и искаше да захапе въздуха с остриите си зъби, а лапите му ровеха наоколо и напразно се мъчеха да се докопат до нещо устойчиво... В гората замириса на смърт.

Въшкарчето се спусна да бяга, но се спря, защото сред кучешкото квичене долови, че нещо тежко и бързо иде през гората към него. Върна се назад, старецът продължаваше да стои клекнал на задницата си, цялата му муцуна бе кървава, глигите му бяха кървави, дори очите му изглеждаха кървави. Стоеше той неподвижно и гледаше гърчещото се и умиращо в нозете му куче. Кучешка смърт — грозна смърт! Грозна миризма идеше откъм кучето, но друга, още по-грозна и тежка миризма удари въшкарчето по муцуната. Това бе тежката и грозна миризма на хора. Тя едва ли не го подлуди. То се изгърби и затича като смахнато около единака, но старецът не му обръщаше никакво внимание, ами продължаваше да стои той неподвижно, сякаш вторачен в падналото отпреде му куче. Пет или шест кучета се втурнаха от гъстака към него, ужасен лай се разсипа и закънтя в дъбовата горичка, шумата страшно шумеше под лапите им, въшкарчето повече не изтрая, смали се то още повече и се изгърби, самата му душица се смали и без повече да се колебае и да чака, се втурна в посока, обратна на кучетата и на шума. Отподире му припукаха пушки, чу глиганът да изревава, кучетата се нахвърлиха настървено върху него, дивият им лай се задави и заклокочи в гърлата им, сякаш се бяха задавили със свинска четина. Ловци викаха, възклицаваха и се вайкаха, единичен изстрел се чу, секна глигановият рев, млъкнаха внезапно кучетата и въшкарчето този миг чу как цялата гора тича по петите му и отвсякъде се прокрадват и го преследват сиви горски духове. Единственото спасение бе да се бяга!... Да се бяга... да се бяга...

Много часове минаха от тази ужасна картина, въшкарчето намери укритие в гъсти борики, нищо в тях не помръдваше и никакъв звук не идеше отникъде към сумрачното му обиталище. По едно време слънцето се изгуби, вятър се появи, плъзна се той като смок по върховете на бориките, едва-едва ги разклати и видя малкият скитник, че някакви бели мушици се завъртат бавно из въздуха и падат край него или отгоре му без жужене.

Като насън беше всичко.

До вечерта стоя в бориките, излезе по тъмно от тях, белите мушици продължаваха да блуждаят из въздуха и да падат съвършено безшумно върху земята... Тръгна без посока, катереше се и се спускаше, все очакваше в тъмнината да излезе на някоя дивечова пътека или да зърне познатия силует на единака. То не знаеше, че единакът висеше сега, окачен на ченгели, и че го деряха в една от махалите под светлината на петромаксова лампа, а наоколо му клечеха кучета, следяха дрането, облизваха се и проскимтяваха. Подир полунощ се свря разтреперано в едни къпини, имаше суха шума в къпините, затопли се в шумата и чу вече в просъница да кукуригат петли. По петлите разбра, че не е много далече от махалите, от които искаше да избяга. На разсъмване се смая, видя, че всичко наоколо му е бяло. Белите и леки мушици продължаваха да се въртят безшумно из въздуха и да падат безшумно върху земята, върху къпиновия храст и върху дърветата. Чисто и светло бе всичко, белотата го плашеше и заслепяваше. За първи път виждаше сняг в живота си, съдбата прояви милост към този отритнат от всички самотник, подир вчерашния ужас покри цялата земя с бяло, за да изтрие всичките грозни следи.

Лежа в къпините през целия ден, от ноздрите му излизаше пара. Надвечер спря да вали, част от небето се проясни, синееше се чисто и светло над гората, а далече зад нея се търкаляше по небето червено слънце, студено и тежко. Въшкарчето се размърда в къпините, измъкна се навън, нозете му затънаха в мекия сняг. Приятно беше и съвсем тихо, то за първи път не чу собствените си стъпки. Продължи внимателно напред, разрови с муцуна снега, бучка сняг остана залепена върху рилото му. На белия сняг този гръбльо изглеждаше още по-мършав, проскубан и грозен, като го гледа човек, може наистина да си каже, че това е само една черна сажда, излетяла от комина на природата и паднала върху чистия сняг по погрешка. Останало отново

само, то не забравяше да се придържа покрай спасителната ивица на гората, за да може и при най-малката опасност да изчезне в гъстака. И така, като бродираше чистия сняг, придържайки се покрай гората, и гледаше как дърветата сриват безшумно белия товар от себе си, то чу как отнякъде пукна пушка, препъна се от изстрела, падна върху мекия и чист сняг, примляска с уста, защото усети нещо сладко, напомнящо му смъртно червения и сладък сок на дивите ягоди. От устата му бликна кръв, червен стана снегът наоколо, а белите снежинки продължаваха да се лутат безцелно из въздуха и да падат съвършено безшумно върху земята и върху въшкарчето. Аз мислех, че то имаше още много пясък в своя пясъчен часовник, но можех ли да предположа, че този пушечен изстрел щеше да пръсне часовника му и да прекъсне неговата тънка пясъчна струйка!

Така въшкарчето напусна този въшлив живот. Изглежда, че съдбата, като си играеше небрежно на ези-тура с монетата, я изтърва по невнимание. Слава богу, прелюбезни човеко, че ние бяхме от другата страна на монетата!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.